

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 2 lipca 2021 r.

ZP-KNPS.431.8.4.2021.NS

Pani
Ewa Duda
Dyrektor Bogatyńskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 28-30 kwietnia 2021 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1464), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.), art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.) zespół kontrolerów: Natalia Szczecińska - starszy specjalista, przewodniczący zespołu, Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler, z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zdalnym w Bogatyńskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny z zakresu oceny kompletności przekazywania do wojewody wniosków z zakresu świadczeń podlegających koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 28 kwietnia 2021 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci obejmowała okres od 1 stycznia 2018 r. do 28 kwietnia 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 21 grudnia 2020 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2021 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Dyrektorowi Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w dniu 18.06.2021 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Ewa Duda zatrudniona na stanowisku pełniącej obowiązki Dyrektora Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Bogatyni w okresie od 29 marca 2018 r. do 9 grudnia 2019 r., natomiast od 10 grudnia 2019 r. Dyrektor Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Bogatyni.

Pani Ewa Duda ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz Miasta i Gminy Bogatynia upoważnił:

1. Panią Ewę Duda – Dyrektora Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia Nr SA.077.3.2020.IW z dnia 10 grudnia 2019 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
  - ✓ Upoważnienia Nr SA.077.4.2020.IW z dnia 10 grudnia 2019 r. do prowadzenia postępowań oraz podpisywania pism, zaświadczeń, postanowień i decyzji w sprawach o świadczenie wychowawcze na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
  - ✓ Upoważnienia Nr SA.077.3.2020.IW z dnia 10 grudnia 2019 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.
  - ✓ Upoważnienia Nr 26/2018 z dnia 26.04.2018 r. do prowadzenia postępowań oraz podpisywania pism, zaświadczeń, postanowień i decyzji w sprawach o świadczenie wychowawcze na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
  - ✓ Upoważnienia Nr 16/2018 z dnia 29.03.2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz podpisywania pism, zaświadczeń, wezwań, postanowień i decyzji w tych sprawach.
2. Panią Wiktorię Rataj – Zastępcę Dyrektora Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny na podstawie:

- ✓ Upoważnienia Nr SA.077.11.2021.IW z dnia 1 marca 2021 r. do prowadzenia postępowań oraz podpisywania pism, zaświadczeń, postanowień i decyzji w sprawach o świadczenie wychowawcze na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
  - ✓ Upoważnienia Nr SA.077.9.2021.IW z dnia 1 marca 2021 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz podpisywania pism, zaświadczeń, wezwań, postanowień i decyzji w tych sprawach.
3. Panią [REDAKTOWANE] – Głównego Administratora w Bogatyńskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny na podstawie:
- ✓ Upoważnienia Nr 34/2018 z dnia 1 lipca 2018 r. do prowadzenia postępowań oraz podpisywania pism, zaświadczeń, postanowień i decyzji w sprawach o świadczenie wychowawcze na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
  - ✓ Upoważnienia Nr 35/2018 z dnia 1 lipca 2018 roku do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz podpisywania pism.
4. Panią [REDAKTOWANE] – Głównego Administratora w Bogatyńskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny na podstawie:
- ✓ Upoważnienia Nr SA.077.30.2020.KG z dnia 30 czerwca 2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz podpisywania pism, zaświadczeń, wezwań, postanowień i decyzji w tych sprawach.
  - ✓ Upoważnienia Nr SA.077.31.2020.KG z dnia 30 czerwca 2020 r. do prowadzenia postępowań oraz podpisywania pism, zaświadczeń, postanowień, i decyzji w sprawach o świadczenie wychowawcze na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
5. Panią [REDAKTOWANE] – Inspektora ds. Socjalnych w Bogatyńskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 14.217R.2017 z dnia 13 lutego 2017 r. do prowadzenia postępowań w zakresie świadczenia wychowawczego wynikającego z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
- 6. Panią [REDAKTOWANO] – Inspektora ds. Socjalnych w Bogatyńskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny na podstawie:
  - ✓ Zarządzenia nr 14.217R.2017 z dnia 13 lutego 2017 r. do prowadzenia postępowań w zakresie świadczenia wychowawczego wynikającego z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W okresie poddanym kontroli dwóch pracowników Ośrodka - Pani [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] prowadzące postępowania administracyjne w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych oraz świadczeń wychowawczych nie posiadały wymaganego na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 10 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci pisemnego upoważnienia do prowadzenia ww. postępowań administracyjnych.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Upoważnienia dla Pani [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] nie zostały utworzone z powodu przeoczenia w trakcie reorganizacji Ośrodka i przypisania nowych zadań do pracowników”.

(dowód: akta kontroli str. 37)

Zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych zajmowali się następujący pracownicy:

1. Ewa Duda – Dyrektor BOPSiWR - zatrudniona od dnia 1.07.2005 r.
2. Wiktoria Rataj – Zastępca Dyrektora BOPSiWR - zatrudniona od dnia 1.03.2021 r.
3. [REDAKTOWANO] – główny administrator – zatrudniona od dnia 3.02.2020 r.
4. [REDAKTOWANO] – główny administrator – zatrudniona od dnia 23.08.2010 r.
5. [REDAKTOWANO] – inspektor ds. socjalnych – zatrudniona od dnia 18.05.1987 r.
6. [REDAKTOWANO] – inspektor ds. socjalnych – zatrudniona od dnia 1.12.2004r.
7. [REDAKTOWANO] – inspektor ds. socjalnych – zatrudniona od dnia 22.07.2019 r.
8. [REDAKTOWANO] – inspektor ds. socjalnych – zatrudniona w okresie od dnia 11.05.1992 do dnia 26.07.2019 r.

(dowód: akta kontroli, str. 35)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w zakresie kompletowania i przekazywania Wojewodzie wniosków dot. świadczenia wychowawczego i świadczeń rodzinnych w celu ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.).
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2015 r., poz. 1238) – w treści obowiązującej do 31.10.2018 r.
4. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2018 r., poz. 1497) – w treści obowiązującej od 1.11.2018 r.
5. Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.).
6. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465) – w treści obowiązującej do 30.06.2019 r.
7. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia

wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1177) – w treści obowiązującej od 1.07.2019 r.

8. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
9. ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672 ze zm.).

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/50/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Bogatyni z dnia 27 kwietnia 1990 roku. Uchwałą Nr LXXIV/599/18 Rady Miejskiej w Bogatyni z dnia 1 marca 2018 roku zmieniono nazwę na Bogatyński Ośrodek Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Bogatyni.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr LXXIV/599/18 Rady Miejskiej w Bogatyni z dnia 1 marca 2018 r.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 9/2021 Dyrektora Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Bogatyni z dnia 9 lutego 2021 r.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego. Wraz z przejściem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowana jest na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.) oraz art. 23a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.).

1. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia wychowawcze, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W okresie od 01.01.2018 r. do 28.04.2021 r. Bogatyński Ośrodek Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny przekazał do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, jako instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego 628 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

W powyższym okresie DUW wydał 1 476 rozstrzygnięć dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (w liczbie tej zawierają się rozstrzygnięcia do wniosków złożonych przed 1.01.2018 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 33)

Kontroli poddano dokumentację następujących przekazanych do DUW spraw dot. wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego:

- 1.S.P.** – wniosek złożony 23.09.2019 r. - dot. okresu świadczeniowego 2019/2021
- 2.A.K.** – wniosek złożony 18.04.2018 r. - dot. okresu świadczeniowego 2017/2018
- 3.A.J.** – wniosek złożony 16.04.2021 r. - dot. okresu świadczeniowego 2021/2022
- 4.S.R.** – wniosek złożony 10.04.2019 r. - dot. okresu świadczeniowego 2018/2019
- 5.R.W.** – wniosek złożony 26.09.2018 r. - dot. okresu świadczeniowego 2018/2019
- 6.K.M.** – wniosek złożony 1.08.2019 r. - dot. okresu świadczeniowego 2019/2021
- 7.A.S.** – wniosek złożony 7.09.2019 r. - dot. okresu świadczeniowego 2019/2021
- 8.A.Z.** – wniosek złożony 14.08.2019 r. - dot. okresu świadczeniowego 2018/2019
- 9.K.G.** – wniosek złożony 23.01.2020 r. - dot. okresu świadczeniowego 2019/2021

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację przekazanych do Wojewody Dolnośląskiego 9 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego złożonych przez 9 rodzin.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach przekazywanych do Wojewody Dolnośląskiego widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby występującej o przyznanie świadczenia i członków

rodziny wnioskodawcy, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, o ile je posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu, wskazanie, na które dziecko (dzieci) wnioskodawca ubiega się o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji, nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji

Wnioski były przekazywane do Wojewody Dolnośląskiego terminowo.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich sprawdzonych sprawach organ nie przeprowadzał niezbędnych weryfikacji w systemach zewnętrznych - Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych; Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres; Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności; CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej; Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczenia wychowawczego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio danych, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g, ia, ib oraz k.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyrażonym w piśmie nr DI.II.0412.6.1.2018.MS z dnia 12 października 2018 r., organ właściwy ma obowiązek:

- 1) Wprowadzić wniosek przesłany/złożony przez beneficjenta do używanej w danej jednostce SD (bez wprowadzenia wniosku do SD nie będzie możliwości przekazania go w wersji elektronicznej do Wojewody),
- 2) Wezwać do uzupełnienia i uzupełnić ewentualne braki formalne, w tym wymagane oświadczenia,
- 3) Przeprowadzić wszelkie niezbędne weryfikacje w systemach zewnętrznych.
- 4) Przesłać kompletny wniosek wraz z resztą dokumentów za pomocą obecnie wdrażanej funkcjonalności.

Ponadto zgodnie z pismem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 czerwca 2019 r. do Oddziału Koordynacji Świadczeń Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego należy przesłać, w wersji tradycyjnej, papierowej za pośrednictwem operatora pocztowego, kserokopie wniosków potwierdzonych za zgodność z oryginałem oraz wszystkie niezbędne dokumenty/oświadczenia, w tym wykonane weryfikacje w systemach zewnętrznych Emp@tia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. dane takie jak: stan cywilny, weryfikacja dochodu w US i składki zdrowotne w ZUS-ie jak i każda inna weryfikacja członka rodziny w PESEL, weryfikowana jest samodzielnie przez organ właściwy lub wojewodę poprzez usługę PESEL. W związku z tym, że organem właściwym do wydania decyzji administracyjnej w sprawach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego organem jest Wojewoda Dolnośląski, zastosowanie mają powyższe artykuły. Dnia 4.07.2019 r. otrzymaliśmy pismo z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczące ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, które wprost mówi, że powyższe dane winny być weryfikowane samodzielnie przez organ właściwy lub wojewodę poprzez usługę w systemie PESEL”.

(dowód: akta kontroli, str. 58-60)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. właściwym jest, aby organ przyjmujący wniosek miał obowiązek skompletowania dokumentów tak, jakby sam był władny go rozpoznać. Złożony

wniosek powinien zostać zweryfikowany pod względem formalnym przez przyjmujący organ właściwy. Ponadto w sytuacji kiedy nie zachodziłyby przesłanki do zastosowania przepisów art. 16 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci złożony wniosek powinien zawierać wszystkie dane oraz dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji. W przypadku stwierdzenia błędów lub braków we wniosku, organ właściwy powinien podjąć działania zmierzające do usunięcia i przekazania do wojewody kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku (zwłaszcza niezamieszczenia kompletnu informacji umożliwiających ustalenie aktywności zawodowej rodziców/małżonków w innym państwie) przekazanie wniosku do wojewody jest przedwczesne, gdyż w oparciu o taki materiał dowodowy nie jest możliwe ustalenie, czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub ustalenia kraju pierwszeństwa. Brak wszystkich dokumentów (zwłaszcza dotyczących kwestii związanych z dochodem rodziny) uniemożliwia natomiast wydanie decyzji o odmowie lub przyznania świadczenia.

2. W sprawie nr 4 (S.R) organ przekazał do wojewody nieprzetłumaczone dokumenty dotyczące pracy poza granicami RP. Ponadto w przesłanych dokumentach brakowało zaświadczenia o dochodzie netto za miesiąc następujący po miesiącu w którym nastąpiło uzyskanie dochodów przez Pana O.R., tj. kwiecień 2019 r.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyrażonym w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. osoba ubiegająca się o świadczenie rodzinne i/lub świadczenie wychowawcze, winna przedstawić dokumenty zagraniczne w języku urzędowym RP tj. w języku polskim, zgodnie z art. 5 w związku z art. 4 ustawy z 7 października 1999 r. o języku polskim (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672), chyba, że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w formie oświadczenia. Warto podkreślić, że dopóki wojewoda nie ustali, że w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, na etapie przyjmowania wniosku, nie znajdują zastosowania regulacje zawarte w przepisach unijnych, w szczególności art. 76 ust 7, rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, dotyczące wniosków i dokumentów sporządzonych w innym języku urzędowym Unii Europejskiej niż polski.

Zgodnie z § 5 pkt 1 lit. i rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego z dnia 27 lipca 2017 r. w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2019 r. ustalając prawo do świadczenia wychowawczego, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2–4, uwzględnia się również odpowiednio dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio, dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu – w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani S.R. Ośrodek przesłał komplet dokumentów - zaświadczenie o dochodzie za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodów, tj. kwiecień 2019 r. zostało dołączone do wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2019/2020 (przesłane tego samego dnia co ww. wniosek) złożonego przez Pana O.R. zatem DUW był w posiadaniu informacji dotyczących uzyskania dochodu (...)

Podczas szkolenia przeprowadzonego przez pracownika Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego (DUW), została przekazana informacja, że Urząd posiada swojego tłumacza, zatem nie jest wymagane przekazywanie przetłumaczonych dokumentów”.

(dowód: akta kontroli, str. 39)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż przesłany do DUW dokument dotyczący uzyskania dochodów nie był poprawny, gdyż nie określa czy kwota wyszczególniona na zaświadczeniu jest kwotą netto czy brutto, więc brak jest możliwości poprawnego ustalenia dochodu rodziny.

Ponadto Główny Specjalista ds. Kontroli i Nadzoru Merytorycznego Oddziału Koordynacji Świadczeń wyjaśnił:

„Odnosząc się do zarzutu Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparci Rodziny odnośnie stwierdzenia „podczas szkolenia prowadzonego przez pracownika

Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego (DUW), została przekazana informacja, że Urząd posiada swojego tłumacza, zatem nie jest wymagane przekazywanie przetłumaczonych dokumentów” przesyłam załącznik, który zawiera zagadnienia omawiane na spotkaniu dotyczącym koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w którym brały udział organy właściwe realizujące zadania w zakresie świadczeń. Na stronie 24 widnieje informacja, z której jednoznacznie wynika, że do dokumentów sporządzonych w języku obcym winno być dołączone tłumaczenie przysięgłe (art. 5 z ustawy z dnia 7 października 1999 roku o języku polskim).”

(dowód: akta kontroli, str. 41)

3. We wszystkich sprawdzonych sprawach większość dołączonych do wniosku dokumentów nie została opieczetowana stemplem z datą wpływu do BOPSiWR.

Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a., datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Wobec powyższego składane dokumenty należy oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty zgromadzenia wszystkich niezbędnych w sprawie dokumentów. Ma to szczególne znaczenie w świetle art. 18 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, który stanowi, że prawo do świadczenia wychowawczego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej niż od dnia odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką, przysposobienia dziecka lub umieszczenia dziecka w domu pomocy społecznej.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Zgodnie z obowiązującymi zasadami w Ośrodku prezentata jest tylko na składanym wniosku. W sytuacji kiedy strona jest wzywana do uzupełnienia wniosku, wtedy prezentata jest na pierwszej stronie składanego dokumentu.”

(dowód: akta kontroli, str. 45)

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W okresie od 01.01.2018 r. do 28.04.2021 r. Bogatyński Ośrodek Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny przekazał do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu,

jako instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego 207 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych.

W powyższym okresie DUW wydał 374 rozstrzygnięcia dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (w liczbie tej zawierają się rozstrzygnięcia do wniosków złożonych przed 1.01.2018 r.).

Kontroli poddano dokumentację następujących przekazanych do DUW spraw dot. wniosków o ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych:

1.K.W. – wniosek złożony 28.08.2018 r. - dot. okresu zasiłkowego 2018/2019

2.N.S. – wniosek złożony 2.12.2019 r. - dot. okresu zasiłkowego 2019/2020

3.E.B. – wniosek złożony 14.03.2018 r. - dot. okresu zasiłkowego 2017/2018

4.T.C. – wniosek złożony 24.02.2021 r. - dot. okresu zasiłkowego 2020/2021

5.A.S. – wniosek złożony 17.08.2018 r. - dot. okresu zasiłkowego 2018/2019.

6.K.B. – wniosek złożony 23.09.2020 r. - dot. okresu zasiłkowego 2020/2021

7.A.L. – wniosek złożony 13.10.2020 r. - dot. okresu zasiłkowego 2020/2021

8.I.O. – wniosek złożony 25.10.2019 r. - dot. okresu zasiłkowego 2019/2020

9.A.R. – wniosek złożony 23.09.2019 r. - dot. okresu zasiłkowego 2019/2020

10.M.Z. – wniosek złożony 17.08.2018 r. - dot. okresu zasiłkowego 2018/2019 oraz wniosek złożony 13.02.2019 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację przekazanych do Wojewody Dolnośląskiego 11 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych złożonych przez 10 rodzin.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach przekazywanych do Wojewody Dolnośląskiego widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby występującej o przyznanie świadczenia i członków rodziny wnioskodawcy, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, o ile je posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu, wskazanie, na które dziecko (dzieci) wnioskodawca ubiega się o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności

członka rodziny podlegający koordynacji, nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

Wnioski były przekazywane do Wojewody Dolnośląskiego terminowo.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich sprawdzonych sprawach organ nie przeprowadzał niezbędnych weryfikacji w systemach zewnętrznych - Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych; Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres; Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności; CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej; Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

Na podstawie art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych (...).

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyrażonym w piśmie nr DI.II.0412.6.1.2018.MS z dnia 12 października 2018 r., organ właściwy ma obowiązek:

- 5) Wprowadzić wniosek przesłany/złożony przez beneficjenta do używanej w danej jednostce SD (bez wprowadzenia wniosku do SD nie będzie możliwości przekazania go w wersji elektronicznej do Wojewody),
- 6) Wezwać do uzupełnienia i uzupełnić ewentualne braki formalne, w tym wymagane oświadczenia,
- 7) Przeprowadzić wszelkie niezbędne weryfikacje w systemach zewnętrznych.

- 8) Przesłać kompletny wniosek wraz z resztą dokumentów za pomocą obecnie wdrażanej funkcjonalności.

Ponadto zgodnie z pismem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 czerwca 2019 r. do Oddziału Koordynacji Świadczeń Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego należy przesłać, w wersji tradycyjnej, papierowej za pośrednictwem operatora pocztowego, kserokopie wniosków potwierdzonych za zgodność z oryginałem oraz wszystkie niezbędne dokumenty/oświadczenia, w tym wykonane weryfikacje w systemach zewnętrznych Emp@tia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Zgodnie z art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. dane takie jak: stan cywilny, weryfikacja dochodu w US i składki zdrowotne w ZUS-ie jak i każda inna weryfikacja członka rodziny w PESEL, weryfikowana jest samodzielnie przez organ właściwy lub wojewodę poprzez usługę PESEL. W związku z tym, że organem właściwym do wydania decyzji administracyjnej w sprawach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego organem jest Wojewoda Dolnośląski, zastosowanie mają powyższe artykuły. Dnia 4.07.2019 r. otrzymaliśmy pismo z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczące ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, które wprost mówi, że powyższe dane winny być weryfikowane samodzielnie przez organ właściwy lub wojewodę poprzez usługę w systemie PESEL”.

(dowód: akta kontroli, str. 58-60)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. właściwym jest, aby organ przyjmujący wniosek miał obowiązek skompletowania dokumentów tak, jakby sam był władny go rozpoznać. Złożony wniosek powinien zostać zweryfikowany pod względem formalnym przez przyjmujący organ właściwy. Ponadto w sytuacji kiedy nie zachodziłyby przesłanki do zastosowania przepisów art. 23a ustawy o świadczeniach rodzinnych, złożony wniosek powinien zawierać wszystkie dane oraz dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji. W przypadku stwierdzenia błędów lub braków we wniosku, organ właściwy powinien podjąć działania zmierzające do usunięcia i przekazania do wojewody kompletnego, prawidłowo wypełnionego

wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku (zwłaszcza niezamieszczenia kompletu informacji umożliwiających ustalenie aktywności zawodowej rodziców/małżonków w innym państwie) przekazanie wniosku do wojewody jest przedwczesne, gdyż w oparciu o taki materiał dowodowy nie jest możliwe ustalenie, czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub ustalenia kraju pierwszeństwa. Brak wszystkich dokumentów (zwłaszcza dotyczących kwestii związanych z dochodem rodziny) uniemożliwia natomiast wydanie decyzji o odmowie lub przyznania świadczenia.

2. W sprawie nr 1 (K.W.) i 10 (M.Z.) organ przekazał do wojewody niekompletne wnioski celem ustalenia czy w ww. sprawach zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego. Z analizy wniosków wynika, iż strony wnioskowały o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Organ kompletując dokumenty nie wezwał wnioskodawców o dokument potwierdzający okres udzielonego urlopu wychowawczego.

Zgodnie z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz.U. 2017 poz. 1466) ustalając prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2–5, również: zaświadczenie pracodawcy albo oświadczenie o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy, oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Ponadto w ww. sprawach organ nie wezwał o uzupełnienie okresu zatrudnienia poza granicami RP. W sprawie nr 1 (K.W.) w załączonych dokumentach znajduje się tylko dokument potwierdzający dochody za okres od 1.01.2017 r. do 31.12.2017 r. od zagranicznego pracodawcy.

Zgodnie z pismem DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Organ właściwy, podejmując działania w trybie art. 23a ust. 1 i ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, powinien ustalić i przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem niezbędne informacje, dotyczące rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów, w tym oświadczeń

dołączonych przez stronę (zawierających klauzulę o następującej treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”). Niezbędne informacje (o ile nie zostały zawarte w treści wniosku) powinny zawierać następujące dane o rodzinie:

- imię, nazwisko, numer PESEL, kraj przebywania członka/członków rodziny wnioskodawcy za granicą wraz z adresem zamieszkania poza granicami RP, nazwę i adres pracodawcy lub miejsce prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami RP, dokładne daty wyjazdu (ewentualnie powrotu), rozpoczęcia (oraz ewentualnego zakończenia) aktywności zawodowej (zatrudnienie, działalność gospodarcza, pobieranie zasiłku dla osób bezrobotnych, pobieranie świadczeń emerytalno- rentowych);
- dokumenty, dotyczące aktywności zawodowej w Polsce w zakresie, w którym obowiązek ich przedstawienia obciąża wnioskodawcę oraz informacje o dochodzie utraconym/uzyskanym.

W sprawie nr 10 (M.Z.) organ przesłał do wojewody wniosek również bez aktu zgonu drugiego rodzica.

Zgodnie z § 5 pkt 4 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio odpis zupełny lub skrócony aktów zgonu rodziców lub odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądającego alimenty lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, lub odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem lub innego tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, zobowiązujących do alimentów.

Zgodnie z art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 1 (K.W.) wyjaśnił:

„Wniosek został pozytywnie zweryfikowany pod kątem koordynacji świadczeń, jednak w toku analizy zostało przeoczone przez pracownika brak zaświadczenia lub oświadczenia o okresie udzielonego urlopu wychowawczego”.

(dowód: akta kontroli, str. 47)

„Wniosek został pozytywnie zweryfikowany pod kątem koordynacji świadczeń, jednak w toku analizy zostało przeoczone przez pracownika, że okres wskazany przez pracodawcę (01.01.2017 - 31.12.2017) jest okresem bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy, a nie okresem zatrudnienia”.

(dowód: akta kontroli, str. 51)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 10 (M.Z.) wyjaśnił:

„Zaświadczenie o okresie zatrudnienia za granicą zostało dołączone do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres zasiłkowy 2017/2018 z dnia 16.07.2018 r.

W przypadku aktu zgonu: w toku weryfikacji został przeoczony przez pracownika brak dokumentu”.

(dowód: akta kontroli, str. 53)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, że do każdego składanego wniosku powinno się załączyć aktualne zaświadczenie lub oświadczenie Strony dotyczące zatrudnienia poza granicami RP. Brak aktualnych informacji dot. dokładnych dat wyjazdu, rozpoczęcia oraz ewentualnego zakończenia aktywności zawodowej poza granicami RP uniemożliwia wojewodzie ustalenie czy w rozpatrywanej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

3. W sprawie nr 3 (E.B.) oraz 10 (M.Z.) organ przekazał do wojewody wnioski zawierające braki formalne. W sprawie nr 3 (E.B.) we wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2017/2018 Strona niepoprawnie wypełniła dane dziecka - str. 5 wniosku. Natomiast w sprawie nr 10 (M.Z.) Strona nie uzupełniła we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego, oświadczenia dot. *przebywania bądź nie przebywania Strony lub członka jej rodziny poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego* i oświadczenia zawierającego *dane członków rodziny przebywających za granicą* oraz we wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2018/2019 oświadczenia w części II str. 5-6 wniosku i oświadczenia dot. *przebywania bądź nie przebywania Strony lub członka jej rodziny poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów*

zabezpieczenia społecznego i oświadczenia zawierającego dane członków rodziny przebywających za granicą.

Zgodnie z art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Wniosek został złożony z kompletem dokumentów, jednak w toku weryfikacji zostało przeoczone przez pracownika brak danych, we wskazanej pozycji”.

(dowód: akta kontroli, str. 53-55)

4. W sprawie nr 5 (A.S.) organ przekazał do wojewody nieprzetłumaczone dokumenty dotyczące pracy poza granicami RP.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyrażonym w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. Osoba ubiegająca się o świadczenie rodzinne i/lub świadczenie wychowawcze, winna przedstawić dokumenty zagraniczne w języku urzędowym RP tj. w języku polskim, zgodnie z art. 5 w związku z art. 4 ustawy z 7 października 1999 r. o języku polskim (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672), chyba, że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w formie oświadczenia. Warto podkreślić, że dopóki wojewoda nie ustali, że w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, na etapie przyjmowania wniosku, nie znajdują zastosowania regulacje zawarte w przepisach unijnych, w szczególności art. 76 ust 7, rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, dotyczące wniosków i dokumentów sporządzonych w innym języku urzędowym Unii Europejskiej niż polski.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„(...) podczas szkolenia prowadzonego przez pracownika Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego (DUW), została przekazana informacja, że Urząd posiada swojego tłumacza, zatem nie jest wymagane przekazywanie przetłumaczonych dokumentów”.

(dowód: akta kontroli, str. 57)

Powyższych wyjaśnień nie potwierdza Główny Specjalista ds. Kontroli i Nadzoru Merytorycznego Oddziału Koordynacji Świadczeń, który wyjaśnił:

„Odnosząc się do zarzutu Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny odnośnie stwierdzenia „podczas szkolenia prowadzonego przez pracownika Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego (DUW), została przekazana informacja, że Urząd posiada swojego tłumacza, zatem nie jest wymagane przekazywanie przetłumaczonych dokumentów” przesyłam załącznik, który zawiera zagadnienia omawiane na spotkaniu dotyczącym koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w którym brały udział organy właściwe realizujące zadania w zakresie świadczeń. Na stronie 24 widnieje informacja, z której jednoznacznie wynika, że do dokumentów sporządzonych w języku obcym winno być dołączone tłumaczenie przysięgłe (art.4 z ustawy z dnia 7 października 1999 roku o języku polskim).”

(dowód: akta kontroli, str. 41)

5. W wszystkich sprawdzonych sprawach większość dołączonych do wniosku dokumentów nie została opieczetowana stemplem z datą wpływu do BOPSiWR.

Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a., datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Wobec powyższego składane dokumenty należy oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty zgromadzenia wszystkich niezbędnych w sprawie dokumentów. Ma to szczególne znaczenie w świetle art. 24 ust. 2 ustawy, który stanowi, że prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Zgodnie z obowiązującymi zasadami w Ośrodku prezentata jest tylko na składanym wniosku. W sytuacji kiedy strona jest wzywana do uzupełnienia wniosku, wtedy prezentata jest na pierwszej stronie składanego dokumentu.”

(dowód: akta kontroli, str. 45)

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak weryfikacji w systemach zewnętrznych,
- przekazywanie do wojewody dokumentów sporządzonych w języku obcym, bez udokumentowania w formie oświadczenia okoliczności istotnej dla sprawy,
- niekompletne przekazywanie wniosków do wojewody celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- brak oznaczenia datą wpływu dołączonych do wniosków dokumentów.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Przekazywać wojewodzie wnioski wraz z weryfikacją w systemach zewnętrznych – Systemie Rejestrów Państwowych (PESEL), Platformie Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), CEIDG, Ministerstwa Finansów (e-Podatki).
Podstawa prawna: art. 23a ust.1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Wzywać osoby ubiegające się o świadczenia o przedstawienie dokumentów zagranicznych w języku urzędowym RP, tj. w języku polskim, chyba że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w formie oświadczenia z klauzulą zawierającą odpowiedzialność karną za składanie fałszywych zeznań.
Podstawa prawna: art. 4 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Do wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres do 30.06.2019 r., dołączać dokument, w tym oświadczenie, określający wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu - w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Podstawa prawna: § 5 pkt 1 lit. i rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465) – w treści obowiązującej do 30.06.2019 r.

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Pieczętować stemplem z datą wpływu wszystkie wpływające do ośrodka dokumenty.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Do wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego dla osoby przebywającej na urlopie wychowawczym dołączać dokument, w tym oświadczenie potwierdzające okres udzielonego urlopu wychowawczego.

Podstawa prawna: § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz.U. 2017 poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. W przypadku niekompletnych wniosków wzywać wnioskodawcę do dostarczenia brakujących dokumentów dotyczących okresu zatrudnienia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku niedostosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 24 a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco

7. W przypadku gdy drugi rodzic dziecka nie żyje wzywać stronę o akt zgonu.

Podstawa prawna: § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz.U. 2017 poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. W przypadku nieprawidłowo uzupełnionego wniosku wzywać stronę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku. W przypadku niedostosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 24a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Miasta i Gminy Bogatynia, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Ziwiła
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Bogatynia
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrola i Inspekcja w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt

